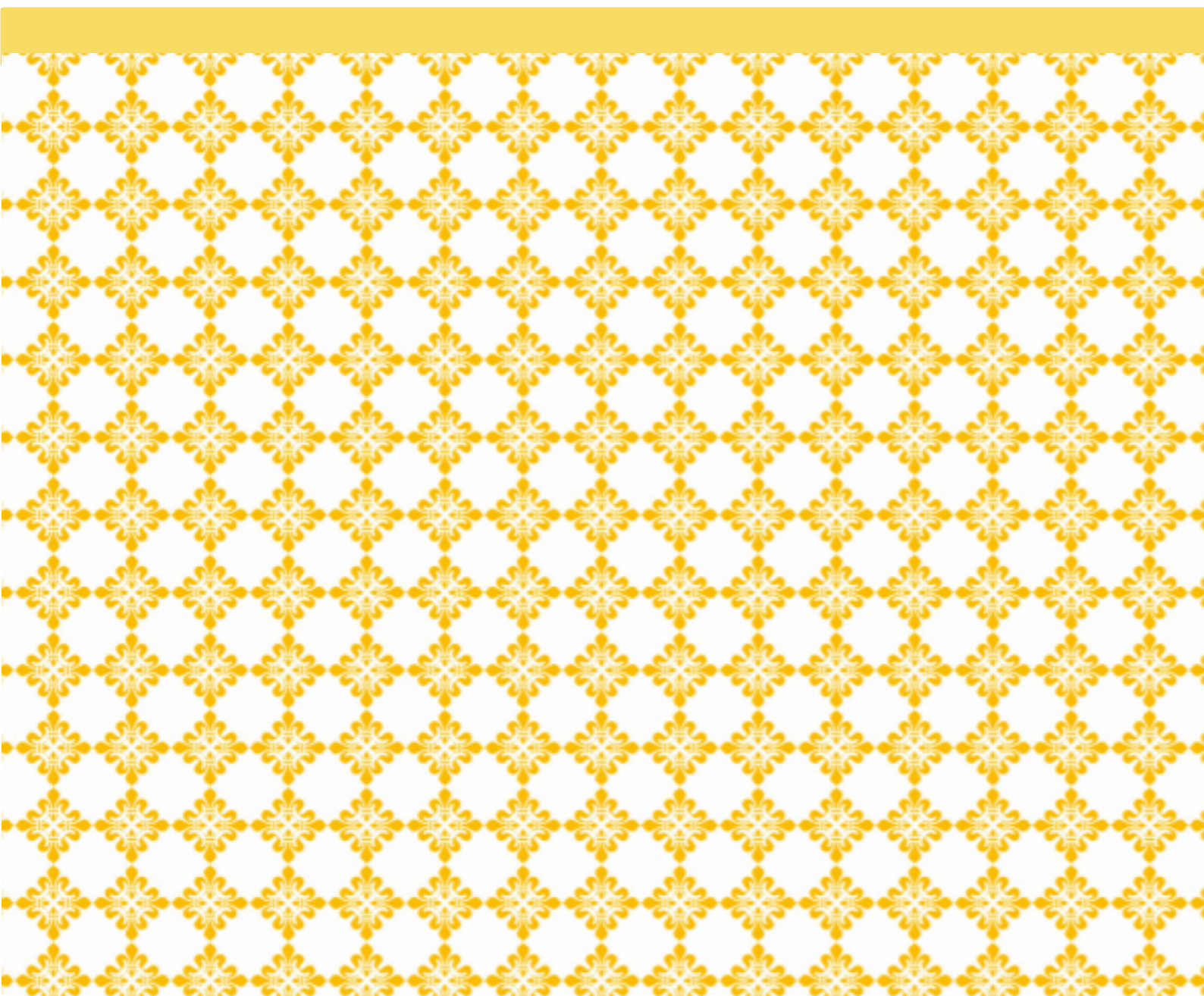

Socialnämndens internkontrollplan 2026

Innehållsförteckning

Inledning	4
Syfte	4
Metod	5
Nämndens riskanalys.....	5
Risköversikt.....	6
Nämndens plan för internkontroll 2026	10
Internkontrollplan	10

Inledning

Enligt kommunallagen (kapitel 6, paragraf 6) ska nämnderna, var och en inom sitt ansvarsområde, se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Den interna styrningen och kontrollen är ett av flera verktyg för styrning och ledning som syftar till att säkerställa att kommunen når sina mål, genomför fattade beslut som fattats av kommunfullmäktige och trygga kommunens tillgångar. Den används även för att minimera risker, förluster och förhindra allvarliga fel.

Kommunens regler för intern styrning och kontroll bygger på COSO-ramverket, en modell som är framtaget av amerikanska "Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission" som syftar till att hantera och förutse risker i verksamheten. Fokus är inte på tillfälliga insatser utan ett ständigt pågående utvecklingsarbete som uppdateras i takt med att organisationen och omvärlden förändras, exempelvis genom ny lagstiftning, nya riktlinjer, nya mål eller när ny teknik ska införas.

Den interna styrningen och kontrollen ska vara ett hjälpmedel och en naturlig del i verksamhetens vardagliga arbete och i det systematiska kvalitetsarbetet. Ständiga förbättringar är en grundprincip i uppföljningen.

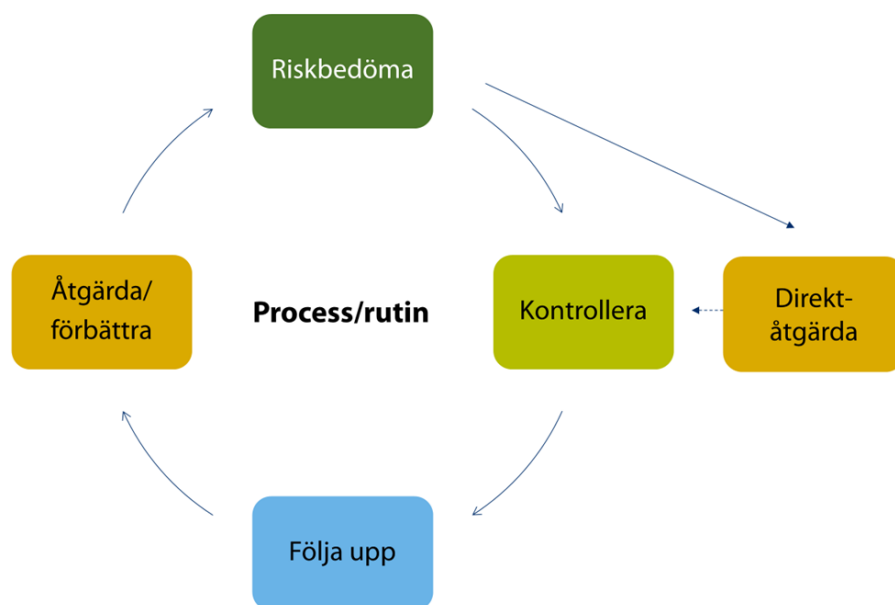
Syfte

Intern styrning och kontroll är ett hjälpmedel för att ha ordning och reda samt kontroll på både verksamhet och ekonomi. Det är ett hjälpmedel för att skydda förtroendevalda och anställda från oberättigade misstankar. Det handlar även om att säkra en effektiv förvaltning och att kunna uppnå följande mål med rimlig grad av säkerhet:

- ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera
- säkra tillgångar och förhindra förluster
- eliminera och upptäcka allvarliga fel.

Metod

Arbetet med internkontrollplanen inleds med en riskanalys av verksamhetens processer/rutiner. Utifrån riskanalysen bestäms sedan om risken ska hanteras via nämndens internkontrollplan eller inom ramen för verksamhetens grunduppdrag.

Riskbedöma - identifiera brister och avvikelser som gör det svårare att utföra sitt grunduppdrag och nå uppsatta mål. Bedömning av sannolikhet att risk ska inträffa och konsekvens om det sker.

Direktåtgärda - åtgärder som identifieras i riskanalysen och som behöver åtgärdas omgående.

Kontrollera - systematiska kontroller för av en viss process/rutin för att utvärdera ändamålsenligheten av processen/rutinen och om brister/avvikelser förekommer.

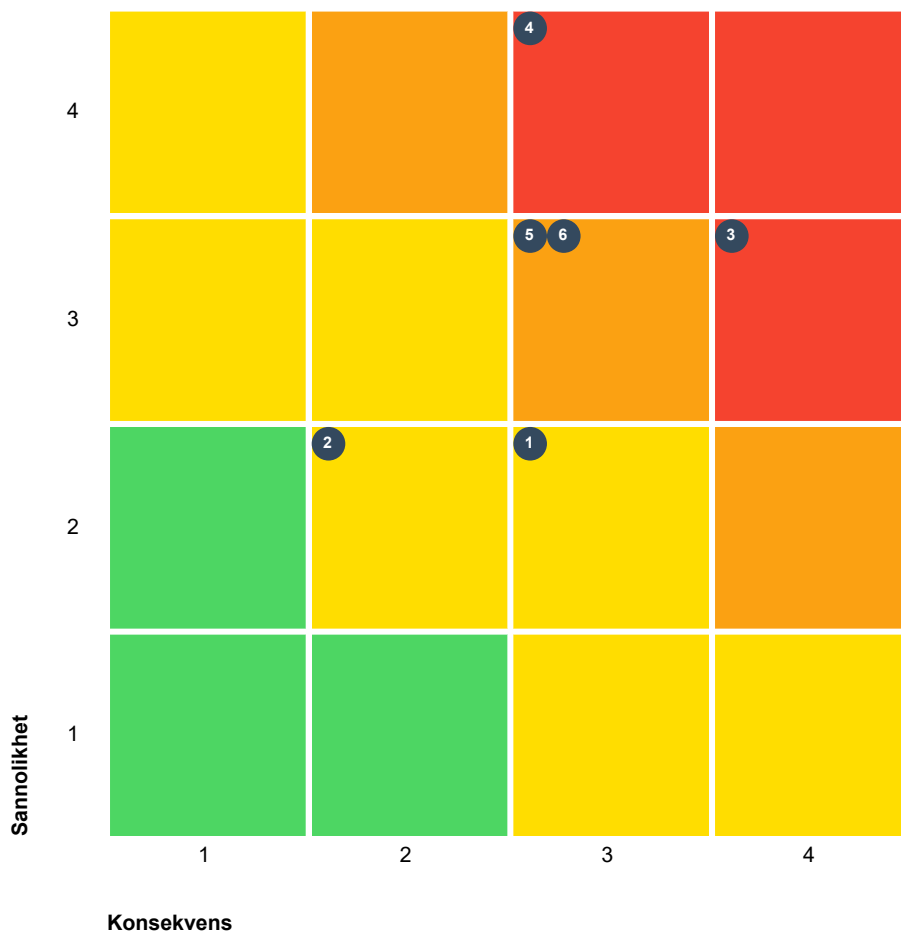
Åtgärda/förbättra - korrigerande åtgärder som identifieras utifrån utfallet av kontrollerna där processen/rutinen behöver förändras/förbättras.

Nämndens riskanalys

Socialnämndens internkontrollplan 2026 utgår från identifierade riskområden. Ett flertal kontroller från 2025 förlängs för att fortsätta följa upp verksamhetens kvalitet och att det systematiska förbättringsarbetet leder till önskad effekt.

Kommunkoncernen har beslutat om två kommunövergripande kontroller som samtliga nämnder förslås att följa upp inom inköpsprocessen och krisberedskap och kontinuitetsplanering. Socialnämndens riskvärde är lågt inom båda dessa områden men nämnden avser att följa detta för att kvalitetssäkra nämndens arbete ytterligare.

Risköversikt

2 Mycket hög risk 2 Hög risk 2 Medelhög risk Totalt: 6

Mycket hög risk
Hög risk
Medelhög risk
Låg risk

	Sannolikhet	Konsekvens
4	Sannolik	Allvarlig
3	Möjlig	Betydande
2	Mindre sannolik	Lindrig
1	Osannolik	Försumbar

Process/rutin	Risk	Riskenivå
Inköpsprocessen En väl fungerande inköpsprocess innebär att kommunen köper in varor, tjänster och entreprenader på ett effektivt, rättssäkert och hållbart sätt i enlighet med lagar, regler och	1 ■ Kommunens regler för inköp och upphandling samt upphandlingslagarna efterlevs inte Kommunens regler för inköp och upphandling syftar till att säkerställa att kommunens inköpsprocess är	◆ 2. Mindre sannolik ■ 3.

Process/rutin	Risk	Riskenivå
<p>kommunens mål. Det handlar både om att följa upphandlingslagarna och att använda kommunens resurser effektivt t ex genom god planering och samordning och att få mest nytta för skattemedlen.</p> <p>Upphandling är ett strategiskt verktyg som ska bidra till att kommunens mål uppfylls och ekonomiska resurser används på ett effektivt sätt.</p> <p>Kommunens inköp ska genomföras affärsmässigt, objektivt och med utnyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns.</p> <p>Inköpsprocessen ska skapa förutsättningar för ett rättssäkert effektivt och hållbart inköpsarbete inom kommunen.</p> <p>Inköpsprocessen innefattar både annonserade upphandlingar, direktupphandlingar samt avrop och avtal. Kommunens regler för inköp och upphandling styr hur kommunen ska arbeta med inköp samt upphandlingar både över och under direktupphandlingsgränsen samt vad som gäller vid avrop och avtalsuppföljning.</p> <p>Inköpsprocessen omfattar alla delar från förberedelsefasen till genomförandefasen för upphandlingen och fasen då avtalet realiserar under avtalsperioden.</p> <p>De lagar som styr all offentlig upphandling bygger på fem grundprinciper som ska genomsyra alla inköp och upphandlingar i kommunen:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Icke-diskriminering •likabehandling •proportionalitetsprincipen •öppenhet •ömsesidigt erkännande 	<p>rättssäker, att varor, tjänster och entreprenader anskaffas till rätt kostnad och kvalitet samt att relevanta krav avseende ekonomisk hållbarhet, social hållbarhet och ekologisk hållbarhet ställs. Vidare ska reglerna främja att kommunen i upphandlingsfrågor agerar och uppfattas som en seriös, affärsmässig och attraktiv avtalspart. Reglerna syftar även till att förebygga och minska risken för mutor, jäv och korruption.</p> <p>Om verksamheterna inte följer kommunens regler för inköp och upphandling, ökar detta risken för att lagar inom offentlig upphandling inte efterlevs. Det kan även medföra risk för bland annat avtalslöshet/otillåtna direktupphandlingar som i sin tur kan medföra ekonomisk och juridisk skada genom t ex att bli dömd att betala upphandlingsskadeavgift.</p> <p>Kommunens förtroende hos medborgare och företag kan även skadas genom negativ publicitet m man inte följer lagar/regler och som avtalspart om man inte följer/följer upp avtal.</p> <p>Det finns också en risk att allt som ska beställas via e-handelssystemet inte beställs via systemet.</p>	<p>Betydande</p>
<p>Krisberedskap/kontinuitetsplanering</p> <p>Enköpings kommuns verksamheter är en viktig del i samhällets robusthet och totalförsvarets civila förmåga lokalt. För att kunna hantera ett kraftigt försämrat omvärldsläge finns ett stort behov av robusta verksamheter och i det arbetet är</p>	<p>2 Kontinuitetsplaner saknas</p> <p>Utan en kontinuitetsplan blir verksamheterna sårbara vid störningar/avbrott av något kritiskt beroende (tex elbortfall, IT-bortfall, personalbortfall). Som kommun riskerar vi då också att inte uppfylla krav som finns kopplade till krisberedskap och civilt försvar, eller</p>	<p> 2. Mindre sannolik</p> <p> 2. Lindrig</p>

Process/rutin	Risk	Riskenivå
<p>kontinuitetsplanering är en grundförutsättning. Kontinuitetsplanering är ett verktyg för verksamheterna att kartlägga och ta ansvar för den egna organisationens förmåga att stå emot störningar. Fördelen med kontinuitetsplanering är att det förbereder verksamheten oavsett vilken oönskad händelse eller störning som kan inträffa. Verksamheternas kontinuitetsplaner utgör också en viktig bas för att vi som organisation ska kunna kraftsamla och bygga upp rätt gemensamma förmågor för de stora störningarna.</p> <p>I detta arbete finns centralt stöd i form av beredskapsstrategier som kan bistå verksamheterna i deras framtagande av kontinuitetsplaner och bära vidare eventuella behov av centrala lösningar.</p>	<p>för den delen förväntningar från kommunmedlemmarna.</p>	
Handläggning	<p>3 Felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd Risk att ekonomiskt bistånd betalas ut på felaktiga grunder till personer som inte är berättigade stöd. Kommunala medel nyttjas på felaktigt sätt och kan leda till välfärdsbrottslighet som påverkar tillit och förtroende på offentlig sektor.</p>	<p> 3. Möjlig</p> <p> 4. Allvarlig</p>
	<p>4 Bristande barnrättsperspektiv Risk att barnrättsperspektivet inte beaktas i beslut som avser barnet. Kommunikation av utredningsmaterial ska ske med barnet om det är 15 år och äldre. Kommunikation till yngre barn kan ske helt eller delvis.</p>	<p> 4. Sannolik</p> <p> 3. Betydande</p>
	<p>5 Vidtagna åtgärder i Lex Sarah uteblir Rapportering och utredning enligt Lex Sarah syftar till att upptäcka och åtgärda mönster och trender för att förbättra verksamhetens kvalitet vilket är en viktig del i det systematiska kvalitetsarbetet. Åtgärder som identifierats i Lex Sarah-utredningar genomförs och efterlevs inte vilket kan leda till att bristen kvarstår i verksamheten och risk att missförhållande kan inträffa på nytt.</p>	<p> 3. Möjlig</p> <p> 3. Betydande</p>
Statsbidrag	<p>6 Sökta statsbidrag används inte</p>	<p> 3. Möjlig</p>

Process/rutin	Risk	Riskenivå
Socialnämndens verksamheter har möjlighet att ansöka om statsbidrag från statliga myndigheter. Statsbidrag möjliggör att verksamheten kan utvecklas, testa nya arbetssätt och tillsätta resurser inom nationellt prioriterade områden. Statsbidragens villkor och ekonomiska fördelning till kommunen beslutas av Regeringen och förutsätter att nämndens verksamheter efterlever de kriterier som gäller för aktuellt bidrag. Hanteringen av statsbidrag behöver kvalitetssäkras i samtliga delar av processen, från ansökan till beslut, planering av aktiviteter, redovisning av såväl ekonomi som kvalitet.	Risk att sökta och beviljade statsbidrag inte används enligt beslutad planering. Risken kan innebära att förvaltningen har statsbidrag kvar i slutet av året som inte har använts som planerat och behöver återbetalas till ansvarig myndighet. Verksamheten utvecklas inte utifrån identifierade behov. Tilldelade medel används inte på ett ändamålsenligt sätt vilket kan påverka fördelning av statsbidrag på sikt.	 3. Betydande

Nämndens plan för internkontroll 2026

Internkontrollplan

	Risk	Kontroll	Genomförande av kontroll	Ansvarig
1	 Kommunens regler för inköp och upphandling samt upphandlingslagarna efterlevs inte	Antal fakturor betalade efter 30 dagar Kontroll av hur många fakturor inom socialnämndens verksamhet och ansvar som betalas efter 30 dagar	Hur sker kontrollen? Underlag som visar antalet fakturor betalade efter 30 dagar per förvaltning och ansvar. När sker kontrollen? Två gånger per år i samband med delårs- och årsuppföljning. Vem kontrollerar? Enhetschef Ekonomistöd	Ansvarig Jonas Boman
2	 Kontinuitetsplaner saknas	Kontinuitetsplaner finns hos förvaltningens verksamheter Att det finns en aktuell kontinuitetsplan för den aktuella verksamheten som granskas. Följande delmoment granskas: * Att det finns en plan * Att den är aktualiserad * Att den är övad och känd i verksamheten * Att lagarna följs	Hur sker kontrollen? Uppföljning sker genom granskning av underlag och att verksamheten kan uppvisa en aktuell kontinuitetsplan När sker kontrollen? Halvårsvis Vem kontrollerar? Säkerhetssamordnare	Ansvarig Jonas Boman

Risk	Kontroll	Genomförande av kontroll	Ansvarig
3 Felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd	Kontroll av FUT-utredningar Inledda och avslutade FUT (felaktiga utbetalningar) -utredningar inom avdelningen ekonomiskt bistånd.	Hur sker kontrollen? Journalgranskning av utredningsaktiviteter för att säkerställa aktivt utredningsarbete som följer gällande bestämmelser för utredning enligt Socialtjänstlagen. När sker kontrollen? Två gånger per år i samband med delårs- och årsuppföljning Vem kontrollerar? Utvecklare	Ansvarig Jonas Boman
4 Bristande barnrättsperspektiv	Kommunicering av utredning till barn Om och på vilket sätt utredning och beslut har kommunicerats till barnet/den unge	Hur sker kontrollen? Stickprov av avslutade utredningar inom myndighet barn och familj och samhällsvården. Journalgranskning av hur utredningen har kommunicerats till barnet/den unge. 10 utredningar per avdelning kontrolleras, slutförda under perioden 1/4-2025 tom 31/3-2026. När sker kontrollen? Två gånger per år i samband med delårsuppföljning och årsredovisning. Vem kontrollerar? Utvecklare	Ansvarig Jonas Boman
5 Vidtagna åtgärder i Lex Sarah uteblir	Uppföljning av åtgärder Åtgärder som rapporterats i Lex Sarah-utredningar kontrolleras genom uppföljning	Hur sker kontrollen? Kontroll och uppföljning av dokumenterade åtgärder i samtliga genomförda Lex Sarah utredningar under 2025. Dialog med ansvarig avdelningschef gällande hur åtgärder har genomförts, följts upp och vilka effekter som uppnåtts. När sker kontrollen? Två gånger per år i samband med	Ansvarig Jonas Boman

Risk	Kontroll	Genomförande av kontroll	Ansvarig
		delårsuppföljning och årsredovisning Vem kontrollerar? Utvecklare	
6 Sökta statsbidrag används inte	Uppföljning av beviljade aktiviteter Aktiviteter och insatser som har beviljats finansiering med statsbidrag följs upp utifrån ekonomi och kvalitet.	Hur sker kontrollen? Kontroll av kostnader och intäkter kopplade till statliga bidrag görs för att säkerställa korrekt bokföring och rätt projektkoppling i bokföringen. Bokförda kostnader jämförs med underlag, projektkod samt aktivitet stäms av mot gällande regelverk och bidragsvillkor. En dialog och avstämning genomförs månadsvis med ansvariga chefer för att säkerställa att bidraget används korrekt. Bidragsintäkter och kostnader följs upp kontinuerligt och eventuella avvikelser hanteras omgående. Samtliga kontroller och avstämningar dokumenteras i arbetsboken. När sker kontrollen? Varje månad. Vem kontrollerar? Controller och utvecklare	Ansvarig Jonas Boman